

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Srbija in Rumunija.

Ko je mladi srbski knez vračal se iz Carigrada domov, oglašil se je v Bukareštu pri rumunskem knezu. Oni čas smo v srbskih časopisih posebno v vladnem „Vidovdanu“ brali zaporedom članke dokazujoče potrebo edinstvenega mišljenja in postopanja Srbije in Rumunije ter čitali napitnice katere je srbski knez napil rumunskemu narodu, Rumun zopet srbskemu narodu. Tudi druge novine so pisale ob oni priliki o „zvezi malih“ vladarjev. Vendar take važnosti in take politične pozornosti stvar nij vzbujala, kot jo zdaj, ko je srbski knez Milan v Beograd nazaj prišel in narodni deputaciji, ki ga je pozdravit prišla javno rekel, da edini uspeh njegovega potovanja je zveza z Rumunijo. Knez je torej gotovo s premislekom nekaj kot gotovo objavil, kar so politiki prej le kombinirali.

Ker je srbska Črna gora uže prej z Rumunijo jako prijateljske zveze imela, vidimo naenkrat tri samostalne male države v prijateljstvu, katero se more samo proti Turčiji obračati. Zato računajo vojsko teh treh držav in razvida se, da morejo Turčiji kar se vojske tiče popolnem ravnovažni biti, ker po številu nemajo dosti menj vojakov na nogah nego Turki, pa se tudi bolje oboroženi in organizirani in imajo bojevit duh za narodno svobodo, a protivniki so duševno oslabei. Razen teh treh zaveznikov, je kot četrti naraven Grk (da si sicer protivnik Slovanu) kakor tudi nij dvombe, da vzplameni v Bulgariji, Bosni in Hercegovini tisti hip velikanski upor, kadar Srbija in Črna

gora svoje sokole zakličeti na noge proti staremu dušmanu. — Prej ali slej je na vzhodu velikanska borba gotova, ki bode še mnogo odločilnejša za Evropo nego je bila zadnja francosko-nemška borba, ki je Nemčijo in Italijo narodno zedinila.

Kedaj pride do te katastrofe, to je pač vprašanje. Najbrž letos in tako brž še ne. Dokler lahko brani Nemčija, Rusija ali Avstrija, tako dolgo nemajo oni „mali“ prostih rok in ne smejo Turčina pregnati. V tem se je v dogovorih rečenih treh velevlasti na carskih shodih v Petrogradu, Berlinu in Beču gotovo kaj merila sklenilo, a doslej je tajno ostalo tako, da se celo ne ve, čegav upliv je Milana v Carigrad in Marinoviča na čelo srbskega ministerstva spravil: ali ruski ali Andrašijev. — Rumunski knez je pruske rodovine. Rumuni sicer nijso nikakor dinastični in kakor kaže prejšnji knez Kuza, ki so ga meni nič tebi nič od prestola zapodili, delajo kratek proces s svojimi vladarji, kateri ne delajo po volji narodovi, vendar kolikor ima knez upliva v politiko, je ta upliv gotovo nemški. Isto tako se srbski knez, rad ali nerad, mora obračati na Rusijo, kedaj bode ona spoznala čas ugoden, da se rušenje Turčije začne. Dokler sta ti dve velevlasti proti inicijativi Srbije in Rumunije nij še mogoča katastrofa, — izvemši, ko bi kje na drugem mestu buknil tak vihar, da bi oči omenjenih vlasti morale biti od vzhoda proč obrnene, kar pa tako brž nij pričakovati.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 10. junija.

Tirolski laški duhoven baron **Prato**, ki je bil od svojega škofa prisiljen svoje glasovanje preklicati, je najboljši dokaz, da vendar vsakako res katoliški duhoven dan danes, pod tem strašnim hierarhičnim terorizmom nij dober politični kandidat, ker ne more biti neodvisen poslanec ali narodni zastopnik. To stari baron Prato sam prizna. On piše, svoj mandat odlagajoč, županu trientskemu, grofu Consolatiju: „Ravnaje mojih duhovnih predstojnikov jasno dokazuje, da katoliški duhoven v svojem parlamentarnem glasovanju nij svoboden.“ Isto tako piše dr. Rechbauer, naznanjeva mu, da poslanstvo pusti, da „katoliški duhoven nij v posestvu polne svobode kot poslanec.“ Znano je, da so mu višji žugali duhovenske pravice odvzeti, če ne „prekliče“, kar je po svoji vesti storil. — Vsa ta slučaj je nauk tudi za nas Slovence. Kadar kak naš škof ugane, da je naša narodnost, naše prizadevanje po slovanski ravnopravnosti morda proticerkveno, bašta ker je katoličanstvo vesolno, torej ne naravno omejeno, ali kaj tacega rimskega — ej! naši pravnarji na mah škofu za ljubo morajo vreči Slovanstvo preko plota. Volimo torej vselej za „posvetne“ stvari može za poslance, ki morejo res neodvisni biti in jim noben škof nema ukazov dajati.

Palacky je izdal svoje manjše spise tudi v nemškem jeziku in jim je pridrl „zgovor“, v katerem Nemcem ostre besede govori. Kadar ta spis češki listi prinesó, prinesemo večji izpisek iz njega.

Vnanje države.

Vsa evropska diplomatija je projekt **ruskega** cara glede kongresa v Bruselji ugodno sprejela. — Atadzán, mlajši brat ki-

Listek.

Celjski grof Herman II.

Zgodovinski životopisni načrt.

(Dalje.)

„Vorsprech“ ali glavni sodnik pak je ničevost te zatožbe tako pojasnil, da so jo sodniki za nedolžno spoznali. Trebalo je srca in moške srčnosti za tako razsodbo, kajti vsemogočni graščak je hotel na vsak način obsodbo ženske, katero je slepo sovražil, v tej obliki, da bi sramoto od očaranega sina zvrnil na coprnico. Ko ta vdarrec žrtve nij zadel, bilo je le še eno sredstvo, da bi se maščevalna žerja starega grofa utolažila, — Veronikino smrt. V Ostervici, na celjski trdnjavi savinske doline, so jo utopili v kopeli. „28. oktobra je umrla Veronika, celjska grofica“ se piše z malimi besedami v mrtvaških bukvah nekdanje geirachske kartavze na spodnjem Štajerskem, kamor je grof Friderik pozneje dal pokopati goreče ljubljeno žensko. Leto je bržkone

1428, vsaj s kronologijo drugih dogodjajev se najboljše strinja.

Tak je bil konec Veronike Deseniške. Pokorila se je za tuj greh, in kakor bi bila osoda to žrtev zahtevala, da bi nasitena svoj tek drugam obrnila — uresničila se je tudi kmalu sprava med očetom in sinom, katerega hudo obolenje v zaporu — „iz srčne bolečine“ pravi kronika — je starega grofa tudi moralo omehčati.

Vidi se, kakor da je upliv kralja Sigmunda, morebiti priprošnja Barbare, jetniku odprl duri zapora, — ako ne izrek zdravnika, ki je dejal, da se bode ta zapor smrtno končal. Kakor pravi celjska kronika je kralj Sigmund za svaka odločil namestništvo v daljni burzovski deželi Erdeljske. Grof Friderik pak je prepozno prišel h kralju, in čast je bila uže oddana. Po pismih vemo, da je grof Friderik 29. aprila 1429 v Požunu zaradi „velikih zaslug za krono“ dobil grad Krupa v Slavoniji kot podedovalno posestvo. Potem pa da je prišel iz Ogerske nazaj; oče pak nij bil takoj pripravljen, dati

mu nazaj odtegnena posestva in gradove. Dve leti je nekako prognan v Radovljici na Kranjskem živel, potem pa je sklenil, romati v Rim, gotovo, da bi se pokoril za veliko krivdo. Toda na potu je prišel v roke mejnemu grofu iz Ferrare, in iz te ječe ga je moral rešiti njegov svak, grof Henrik Goriški.

Večer življenja Hermana II. se dá potem, ko je strašna nevihta njegovo hišo obiskala, v majhene dati stisniti. Nij manjkalo zunanje sreče, a velika nesoglasnost v familiji nij pripustila ugodnega skupnega življenja. 1430 prvega maja je v Požunu imenoval kralj Sigmund tri celjske grofe: Hermana II., Friderika II. in Ulriha II. v stan ogerskih državnih baronov. Tako stopajo Celjani čedalje bolj v krog ogerskih zanimanj in tja se nagiba težišče njihovega političnega pomena.

Slavonski banat Hermana II., čudne pravice, katerih se Celjani od zdaj naprej vedno drže nasproti zagrebškemu škofijstvu, njihove težnje, v slavonskem ozemlju mero-

vanskega kana je vstopil v rusko vojaško službo in služi sedaj kot praporščak v dragonskem regimentu v Kavkazu.

Rumunska zbornica in senat sta po tridnevni burni debati dovolila priklopljenje železnice pri Kronstadtu.

Levi centur **francoske** narodne zbornice pripravlja predlog glede izvršenja programov točke, ki govori o organiziranji definitivne republike. Ako se ne bode votirala nujnost za to, se bode takoj predlagalo razpuščenje narodne zbornice. — Zbornica je sprejela prvi član municipalne volilne postave po kateri maire in po eden delegat administracije in municipalnega sveta spiše volilne liste. — Mac-Mahon je sprejel papeževa nuncijsa in mu je izrazil najtoplejšo zahvalo za „občutke in želje ki jih papež ima proti Francoski“. — Rochefort je odšel iz New-Yorka proti Evropi.

Republikanska levica je imela v nedeljo sejo pod predsedstvom Duclerca. Navzočih je bilo veliko članov lastne stranke pa tudi onih levega centra. O programu levega centra se je vnela daljša diskusija. Vseh trideset govornikov je poprijelo besedo, da bi program odobraval. Zbor je bil s terjatvijo ustanovitve definitivne republike spozumljen, ter izrazil potrebo, da je treba se splošnimi volitvami na narod apelirati. — Med poslanci cirkulira predlog naj se zbornica razpusti. Cirkular šteje že 225 podpisov in se bode ako znese število podpisanih 320, narodni zbornici predložil.

Španska uradna „Gaceta“ javlja, da je bil pri Gandezi pet ur trajajoč boj proti Karlismu, v katerem so ti izgubili 80 mrtvih in 30 ujetnikov, med temi več častnikov. — Dalje razglasa Gaceta okrožnico ministra vnanjih zadev na španske zastopnike v inostranji, v kateri se izreka, da se bode vlada trudila, red v notranjem zopet ustanoviti in vojsko na polotoku in na Kubi dovršiti. Vlada se nadeja, da bodo zunanje vlade vedele ceniti trud vlade, s katerim hoče zatreti anarhijo in absolutizem. Po končanji eksceptijalnega položaja bodo Španjci brez presije svojo suverensko voljo lahko izrazili.

Telegrami iz Rima od 8. t. m. poročajo, da se **papež** ne počuti posebno dobro, in da ne more nič spati. Včasih ga naduha tako zažene, da mu če sapo zapre. Akoravno ne leži vedno in se večkrat boljše počuti, se vendar njegova okolica vedno boji, da bode kar naenkrat izdihnil dušo 83 letni starček. Iz taistega vzroka baje je tudi kardinal Schwarzenberg odšel v Rim.

Glede papeževe bolezni je nastalo zopet vprašanje, kaj bodo počeli mnogi papeški uradniki, ki niso hoteli stopiti v službo ita-

lijanske vlade. Vsi ti uradniki dobivajo od papeža izdatne podpore, da morejo preživeti sebe, žene in otroke. Kadar se smrtjo papeževu neha ta podpora, so izročeni največji revščini, ker bode težko italijanska vlada hotela jih sprejeti v svojo službo. Naslednik Pija IX. pa ne bode imel toliko dohodkov, kakor jih ima sedanji papež, tudi nij gotovo bode-li hotel preskrbovati tako mnogobrojne familije. Oni, ki imajo na tej zadevi največ zanimanja, menijo, da je papež pri tujih bankah založil veliko denarja. A kakor je Pijev značaj nij to gotovo, ker je bil on vedno zelo radodaren, kakor pravijo.

Bavarski minister notranjih zadev je predložil zbornici novo volilno postavo za deželni zbor, katera ima osobito volilne kroge na novo razdeliti. Aversum 1000 državnih mark se ima upeljati namesto sedanjih duin za celo sesijo državnega zbora.

Dopisi.

Iz kamniškega okraja 7. jun. [Izv. dop.] V zadnji številki od 6. junija ste (po uradni „L. Ztg.“ Ured.) pisali, da so učitelji kamniškega okraja že plačo prejeli. Res da bi bil uže zadnji čas, krvavo zaslužene krajcarje jim izplačati, toda do sedaj nas še nij ta sreča zadela, akoravno so nam za trdno obljubovali, da konec meseca maja vse dobimo. Mesec maj je minol kakor drugi prejšnji meseci in morebiti bo z junijem ravno taka. — Gotovo mislijo učitelje navaditi stradati, ali pa menijo, da ima vsak toliko kapitala, da kakih osem mesecev sebe in svojo družino preživi. Ne rečem, da nij nobenega tacega, ki bi ne imel nekaj novcev, vendar jih je večina, ki nimajo toliko, da bi se mogli preživeti in so tako primorani z drugimi opravili ki so po postavi prepovedani si toliko prislužiti da lakote ne poginejo. S kakšnim veseljem taki učitelji v šoli podučujejo, to naj si č. čitatelji sami mislijo. (Vendar naj bi slavna c. kr. vlada in deželni odbor ta grand-škandal uže enkrat odpravila! Ali živimo v urejeni državi, ali v anarhiji? Uredn.)

Iz Mirne 9. jun. [Izv. dopis.] Volitev novih odbornikov je bila pri nas 6. t. m. Voljeni so za prvomestnike: Sovan Leop. iz Mirne (narodnjak), Kašič Jož. iz Dobrave (nemškutar), Prijatelj Franjo iz Sela (narodnjak); za odbornike v 3. razredu: Avsenik

Al. iz Mirne (nemškutar), Böhm Ant. iz Griča (nemškutar), Neubauer Fr. iz Mirne (nemškutar), Zaplatar A. iz Volčjih njiv (nemškutar), Rebernik Ant. iz Mirne (narodnjak); za odbornike v 2. razredu: Kralj Janez iz Sela (narodnjak), Korbar Fr. iz Doline (nemškutar), Višček Janez iz Volčjih njiv (neodločen), Fortuná Janez iz Sela (narodnjak), Verbančič Jan. iz Šivnice (neodločen); za odbornike v 1. razredu: Šular Jož. iz Mirne (narodnjak), Engelman Kr. iz Mirne (narodnjak), Kmet Fr. iz Terbinec (narodnjak), Kilar Jan. iz Mirne (narodnjak) in Gregorčič Gašp. iz Mirne (narodnjak).

Čeravno so nemškutarji vse strune napeli, vsa mogoča tudi nepoštena sredstva upotrebljali, da bi dobili v odboru večino, vendar jim je izpodletelo. Po jako hudi borbi spravili smo v odbor desetero vrlih rodoljubov; šest je voljenih nemškutarjev, dva sta neodločna. Najiskrenejšo zahvalo izrekamo gospodoma: Kr. Engelmanu in Jan. Kilarju, ki sta tako neustrašeno in temeljito pobijala surove napade neomikanih nemškutarjev, im vsem onim narodnim volilcem, ki niso šli na limance nemškutarskim zvijačnikom!

Dostaje se le tega, da se postavi za župana v občinskih zadevah izveden, moder, pravicoljuben, čvrst narodnjak. Vse te lastnosti ima g. Jože Šular v obilni meri, kar nam je uže enkrat kot župan se svojo žrtvoljubnostjo, modrostjo in vnetjem za slovenstvo dovoljno pokazal. Ker bi ga velika večina mirskega prebivalstva jako rada imela za župana, upamo, da bode ta sicer težak posel sprejel ter občini, katero je njegov prednik tako zelo zavozil, zopet na noge pomagal. Mimogredé naj omenimo, da je prejšnji nemškutarski župan g. Böhm zapustil v blagajnici okolo 140 gld. — primanjkljaja in da so mosti itd. vsi v slabem stanju, medtem ko je g. Šular, župan pred Böhmom zapustil vse v najboljšem redu, a v blagajnici pa še 300 gld. gotovine. Nij-li to lep razloček med narodnim in nemškutarskim županom?

Od nasprotne strani se nam sili za župana Fr. Neubauer, oskrbnik vitez Vestenekove graščine. Jako čudno se nam dozdeva, da se hoté nemškutarji opirati na človeka, ki nema niti najmanjše zmožnosti za tak posel. Navrh je še od g. viteza tako zelo odvisen, da je vsacemu očitvidno, da bi oskrbnik kot župan tako moral plesati, kakor bi mu g. V. godel.

Slovenski odborniki, pozor! Ne dajmo se slepiti od zvutih nemškutarjev! Saj uže vendar vemo, da ti gospodje le takrat sladke besede za nas imajo, kadar nas potrebujejo a drugače nas le zaničujejo in zasmehujejo. Volite enoglasno g. Šularja za našega župana!

G. Dolar, župan št. Ruperški se je pri zadnji agitaciji silno opek, čeravno je zlate gore obljuboval tistim, ki bi za njegove pristase glasovali. Svarimo ga prijateljsko, naj ne hodi med Mirčane ljuliko sejat, da si ne pride kje v kako past. Njegovih prilizovalnih zvijačnosti smo uže do glave siti.

Iz Črnomlja 3. junija. [Izv. dop.]*) Naš narod je uže tako po naravnem reven, in tarejo ga še zdaj nadloge, katere moramo trpeti zaradi krivice vladnih organov. V našem okraju je uže „zaprtija“ skoraj celi dve

(Konec prihodnjič.)

*) Po naključji zakasнено.

Ur.

dajno ulogo igrati — vse to se napolnuje še v pravicah na bosansko državno dedovino in v zvezi Ulriha II., zadnjega Celjana s Katárinom, hčrjo srbskega kneza Jurja Brankovičeva, ki se je zgodila gotovo še za Hermana II.

Tako je ta rod (kateri prof. Krones sicer nemški imenuje), ki je glavno zrno svojih posestev imel na slovenskem Štajerskem, v zgodovino južnih Slovanov zapleten. (Da-li je bila njihova politika narodno-slovanska, to bodo imeli zgodovinarji še odločiti. Nemci in z njimi prof. Krones to tajé.) —

V Slavoniji o banalni oblasti Hermana II. niso dobro govorili. Mogočne familije moči Celjanov niso opazovale brez zavidnosti, tako n. pr. grofi Blagaji, katerih boji s Celjani se razprostirajo še čez čase Hermana II. Pozneje je bila proti njim tudi hiša Taloccev. A tudi posvačeni Frangepani, gospodje iz Veglia-Modruš so imeli enake občutke. K temu je tudi pripomoglo Celjanovo uradno ravnanje kot ban. Vidi se, da je bil prijatelj strogega gospodarjenja. Vsakako je

neko pismo od 1427 jako pomenljivo. V tem pismu pravi kralj Sigismund, da grof Herman, njegov svak, toži zaradi obdolženja, češ, da je kot ban rabil silo proti plemenitim in neplemenitim, osobito proti Blagajem, in da prosi na vsak slučaj pomoči in varstva kraljevega, katero je i zadobil.

Poleg tega se je srdilo mnogo ogerskih državnih stanov zaradi tega, da je kralj hišo Celjanov toliko bolj obračunal, kakor druge. Zastavljenje Varaždina in Murakoga se je kazalo kot enostransko zapravljenje na eni in nezasluženo bogatenje na drugi strani. Tako velika sreča je morala najti ravno tako velike nevošljivce in marsikatero očitjanje tu nij bilo brez vzroka. Med drugim se tudi razmera Celjanov proti zagrebškemu škofijstvu zdi nejasna. Kralj Sigismund pak je dobro vedel, kako podporo je našel v Hermanu II., vedel je, da so Celjani zvezani z njim z močno vezjo interesov, zato jih je pokrival in varoval.

leti in čemu to? Koga neki vojaci stražijo? ali znabiti naše uboštvo, katero je dan za dnem večje tudi zaradi zaprtije! Ali je pri nas res kje živinska kuga? Ako bi bila, ne bi živina ozdravela, katero so ljudje tajno ozdravljali. Taka bolezen, da tu ali tam katera krava po naključji zboli in zopet ozdravi, se pripeti povsodi in tudi v najzdravejšem kraju in času. Mi nemamo nikakove živinske kuge, a vojaci vse jedno straže obrežje Kolpe in po vaseh. Ko je v Črnomlju nekemu gospodarju krava zbolela, konstatirali so kar precej, da imamo „kugo“, in zaprli so nam vse izhode mesta! Tega obleganja smo se komaj znebili, ko smo se telegrafsko morali dvakrat pritoževati; dokazali smo, da ta stvar je vse drugačna kot jo vladni zdravniki smatrajo, menda vendar ne samo da vlečejo dobro plačo od tega. Čemu naš kraj tako pustošiti, ko ga nij treba! Na Hrvatskem, v naši bližini vsaj, nij nikakove kuge, a pri nas še menj. Čemu se ti ljudje obotavljajo, da nam kordona ne razpuste? Uže dve leti nismo imeli živinskih semnje. Kako naj si naš kmet opomore!

Vse ljudstvo toži o taki krivici, ki se nam dela. Cela Belokranjska si je izvolila tri narodne može, da gredo v Ljubljano in da se tam pritožijo, kaka krivica se jim dela. Prišla sta sicer samo dva deputata, namreč g. Ivan Kolbezen in g. Jože Kobetič oba posestnika Črnomeljstva, (tretji je moral zaradi bolezni svoje žene doma ostati). Bila sta pri deželnih odbornikih in pri Metternichu. Pri odbornikih deželnih je bilo sicer „pomilovanje“ ali kaj nam to pomaga? Metternich pa je po svoji navadi rekel, da tega storiti ne more kar prosijo, ker so „zdravniki“ spoznali, da je to kuga in da je Hrvatska okužena, kakor naš kraj; če bi tu „kordon“ razpustili, jela bi se „kuga“ širiti po celem Kranjski, Istri, Štajerski in še dalje! — Ali kje ima pri nas kaj kuge? Kuga je — kakor §. 19. državnih osn. postav — le na papirji a v resnici je nij, vsaj pri nas ne. In čeravno je kordon, gonijo ljudje na skrivnem brez certifikatov in s certifikati živino v eni ali drugi kraj, in vendar se ne širi nikakova kuga, vse zato — ker je nij! Naj bi se gospod Metternich in njegovi „zdravniki“ zdaj vsaj hoteli prepričati, je-li je res ali ne! Ali bomo še dolgo pod kordonom? Koliko se je uže od nas telegrafiralo v Ljubljano! Ali nikoli nij bil odgovor določen! To smo vendar dospeli, da nam so vsaj Črnomelj oprostili od vojakov. Želeti bi bilo zdaj, da se celi kordon odpravi.

Sšlovenskega štajerskega

6. jun. [Izv. dop.] („Slov. gosp.“ in nove šolske naprave.) Kadar si „Slov. gospodar“ v duhu predstavlja za njega prebride date, katere s 1848 letom začenjajo kazati samotere boje, katere bijo avstrijski narodi za vedno večjo duševno svobodo ter omiko svojo, prekmalu mu je pred očmi osoda odločujoča letnica 1868. Kakor „učenec“ mej Preširnovimi pesnimi najhuje proklinja oni predpust, kateri mu je „omožil lepo Reziko nemškuto . . .“, baš tako je tudi „G.“ izmej vseh neugodnostij „največje hudo!“ — 25. maj 1868. leta. Vse drugo bi še prenesel, le omenjeni dan se mu je rodilo gorje, t. j. nove šolske postave; ta dan mu je pala v srce žareča iskra, katere mu nij mogoče ugasniti z močjo nobeno! Ta srčna

bolezen njegova nam se uže zdi kronična; posebno od lanskega poletja se „gospodarjeva“ naduha jako predrzna prikazuje, čisto bi mislili, da se je uže iznebil v katicah toplih te nadlege, a nij tako, kajti zopet se prikazuje zdaj v tej, zdaj v drugej številki, kakor avstralske reke, katere na več krajih izvirajo. Mislim, da ne bi bilo slabo, ako bi se mu otrovana kri puščala; to bi utegnilo biti bolje od slovečega Wilhelmovega čaja. Letošnja 23. šte. „Gosp.“ zopet kaže simptome svete (?) jeze; s kameleonovimi barvami nadahnjena prav jedrovito zabavlja čez „nove šolske naprave“. Za to šte. vzame iz kota po svoji navadi svojo uredniško uže jako obdrgneno če prav na teden komaj enkrat rabljeno brezovo metlo ter se mu posreči, da najde v smeteh kepico prav temnega grafitu. Fisikarju ukaže namazati s to tvarino črke za omenjeno številko, katere pripoveduje, da so napravili konec lanskega šolskega leta marenberški „liberaluhi“ (gotovo so ti ljudje oni, kateri mej raznimi ceremonijami čisto pojo „libero“, ka-li? Pis.) šolsko veselico, in sicer — posvetno! Dalje peče „gospodarja“ ter lamentuje, ker „je komandiral učence k veselici liberalni okrajni šolski nadzornik z liberalnim učiteljem. Fundament viteške pogumnosti pa je „gospodarju“ to, da s ponosom bobna nevedčim, da po potu grede izpodbiije (!) učenec svojemu součencu nogi, da pade ter si — nogo zlomi. S tem-le, češ, gotovo dobodem še nevednega čitatelja, da mi iz vsega svojega srca, iz vse svoje moči in iz vse svoje pameti pritrjuje ter je brez pravega prepričanja proti sedanjemu narodnemu učitelju, proti potrebnim novim šolskim postavam, katerih pravega principa naš kmetovalec še dosta ne pozna. In ker je, žali bože! istinito tako, daje se v škodo svojih potomcev oslepiti do sedaj le enostransko obražen slovenski kmetovalec sofističnim „gospodarjevim“ anekdotam. „Gospodarju“ nij samo ta namen, da bi kritikoval omenjeno veselico, nego prava tendenca mu je ta, da bi splošno podpihaval ljudstvo do revolucije proti sedanjim šolam. „Gospodarja“ bodočnost kmalu iznenadi, kajti ruše njegovega terena še vedno znatniše udirajo v **dalje** tekoči potok napredka 19. stoletja. Njegovi pitomci s časom splavajo z obal višnjevega Nila v Delto, kjer bode boljša, nepokvečena vegetacija.

Kaj bi-li ta Hanibal rekel, ako bi se utegnil kje oglasiti kakošen še neznani herold ter bi temeljito dokazoval, da baš njegovi kolege aranžirajo one svečanosti (pod krinko religije), o katerih se največ naroda zapeljuje, da se godi nesreča premnogim devicam o „božjih“ potih itd. po ležiščih, koder se pobijajo mladeniči zaradi deklet. Ako hočemo „Gosp.“ tako drago logiko istinito uporabljati, dobili bi neso-fistično konkluzijo, da bi se torej morali vsi prazniki odpraviti. Ako psuje „gospodar“ posvetne aranžerje šolskih veselic, o katerih se ne hote kacemu učencu nesreča pripeti, naj rajši skuša pred pometati pred svojim pragom. To kmalu lahko v obraz pove „Gospodarju“ vsak črevljar s prepričanjem.

„Gospodar“ pa se kaže tudi nevednega s tem, da mej vrstami dementira, da bi čitatelj mislil, da šolskih veselic nijso uže pred aranžirali, ko je bil še katekizem na mestu realij v šoli. „Gospodare!“ tudi pred

25. majem 1868. leta so se aranžirale šolske veselice in vendar so bile Vam po godu, — ker ste Vi duhovni sami „komandirali“ učence k veselici! Ali nij res, ka-li?

Jaz mislim, da oni, kateri ne zna svetovati boljšega, naj ne graja; „Gospodar“ pa se nij učil pedagogike, torej naj se ne vtika v pedagogiko, ker je ne zna.

Domače stvari.

— (Kresi.) Od več krajev nam dohaja poročilo, da ta in oni fajmošter svojim ovcam ukazuje naj ob priliki 28 letnega papeževanja ali pontifikata Pijevega zažgo krese. Malo fratja in suhega brstja kje v hosti na hribu skupaj spraviti in zažgati, je lahka stvar. Če je lepa noč, je to še prav prijetno, posebno če se zbere okolo veselega ognja življenja-vesela manjša in večja mladina. Za to naj tudi naši „liberaluhi“, po deželi, očiti in skriti, na ta večer krese nažgo na veselje, da je cesar konfesionalne postave potrdil.

— (Za kranjsko c. kr. deželno načelništvo) baje kompetira celih dvajst kompetentov. Tako poroča navadno dobro podučeni dunajski dopisnik čeških „Narodnih listov“. Pa naj kdo reče, da Slovenci nismo iskani ljudje.

— (V Novem mestu) je bila 8. t. m. delitev državne pomoči lani po toči unesrečenim Dolenjcem. Navzoči so bili tudi drž. poslanca Pfeifer in Hočevar, 10 županov in trije zaupni može. Namestovalec deželnega načelnika kn. Meternih je dal „diné“ katerega se je 36 gostov udeleževalo in se obli-gatne napitnice napivale.

— (Na ljubljanski realki) je razpisana služba profesorja za nemški in slovenski jezik.

— (Vožnja pošta) med Kranjem in Celovcem čez Ljubelj je nehala od 1. junija, ker ta posel zdaj železnica bolje oskrbi. Škodo bodo imeli le poštarji.

— (Besedo) napravi ljubljanska čitalnica nedeljo 14. junija 1874 ob 8. uri zvečer, ako bode lepo vreme, na čitalniščnem vrtu. Program besedi je: 1. Tovačovsky, „Straža na Višehradu“, veliki moški zbor. 2. Engelsberg, „Kak daleč“, moški zbor. 3. Nedved, „Zvezdi“, moški zbor in baritonsolo; solo poje gospod Pucihar. 4. Čveterospiev. 5. Abt, „Plesalna“, moški zbor. 6. Herold, Napitnica iz opere „Zampa“, zbor in baritonsolo; solo poje gospod J. Noll. 7. Nedved, „Pesem lovčeva“, moški zbor. Med posameznimi številkami igra c. kr. vojaška godba. Ako bode vreme neugodno, bode beseda prihodnje nedeljo.

— (Od sv. Jurja pod Rifnikom) pri Celji se nam piše 9. junija: Izgled naših sosedov v savinski in škalski dolini, kateri si tako vrlo ustanovljajo posojilnico, spodbuja tudi naše ljudi, napraviti si tak denarni zavod. Uže so se začeli pogovori, treba samo, da se našim kmetiskim posestnikom cela stvar popularno razloži. Slišim, da se bode v ta namen sklical shod v našem trgu. Upati je tedaj, da si tudi tukaj ustanovimo Hranilnično in posojilnično zadrugo.

— (Iz Šoštanja) na Slovenskem Štajerskem se nam piše 8. junija: V ravnateljstvo naše nove posojilnice so pri shodu zadrušnikov bili izvoljeni: G. Franjo Rapoc, notar, za ravnatelja, g. Franjo Vošnjak,

posestnik in poštar v Šoštanji, za denarničarja in g. M. Golob, načelnik okrajnega zastopa, za kontrolorja.

— (Iz Mozirja) na Slovenskem Štajerskem se nam piše 9. junija: Ravnateljstvo gornje-savinske posojilnice se je ustanovilo ter izvolilo za ravnatelja g. Ivana Seljaka, župana v Rečici, za denarničarja g. Antona Goričarja, posestnika in poštarja v Mozirji in za knjigovodjo g. Tribuča, trgovca v Mozirji. Storili so se uže vsi potrebni koraki za registriranje posojilnice pri okrožni sodnji v Celji, tako da utegne posojilnica še ta mesec svoje delovanje začeti.

— (Iz Slovenske Bistrice) na Slovenskem Štajerskem se nam piše 8. jun.: Vaš dopis zaradi nove okrajne ceste pod Pohorjem je vzbudil pozornost o potrebi in koristi te ceste in naš okrajni zastop bode, kakor slišimo, uže v svoji prvi seji pretresoval celo stvar. Upamo, da najde sredstev, ustrezati željam pohorskih prebivalcev našega okraja. — V vinogradih prav lepo kaže trsni les naglo raste, zlasti šparoni kažejo dosti zdravega grozdja. Je pa tudi vreme za vinograde zelo ugodno, solnce pripeka, kakor sredi poletja; danes kaže termometer v solnci 35° R. Sadja pa smo si več pričakovali kakor ga bode; mraz aprila in maja je poškodoval posebno jabelčno cvetje in orehe. Gruško, marelece in breskve so še precej polne; slive pa odpadajo. Žito lepo kaže, krme pa ne bo preobilo, zato živina v ceni pada. Voli še nedavno po 300 gld. se dobivajo zdaj za 200 gld. Sploh je hudo pomanjkanje denarjev, dragina žita zlasti koruze pa zmiraj večja. — V sredo 3. jun. je v naši okolici debela toča se vsula, vendar ne toliko, da bi bila veliko škode napravila.

— (Toča v Ljubljani.) Včeraj ob petih popoldne se je v Ljubljani usula toča z dežjem. Padala je vmes kakor lešnjički debela, a kmalu nehala. Kako daleč je segla in koliko v okolici škode naredila, zdaj končevaje uredovanje ne moremo vedeti.

— (Toča) je šla tudi okolo Litije 8. t. m. a nij mnogo škode naredila.

— (Od Litije) se nam poroča: 4. t. m. so prišli „fantje“ dveh vasij, med katerimi je bilo uže dalje časa sovraštvo v vasi sv. Lamprehta, v litijem okraju, skupaj in so se po stari surovi šegi stopili in pretepli. Eden teh kmetskih fantov se je razžaljenega čutil da je tepen bil, sklence se maščevali, izposodi si puško, nabije jo s svinčnim zrnjem kakor za zajčji lov ter strelji 19 letnega kmetskega fanta iz St. Lamprehta v glavo. Več šteteljnov so obstreljenemu zdravniku uže izvlekli, enega pa ne morejo najti, ker je šel čez kost najberž do možjanske kože, ker se obstreljeni še zdaj nič ne zave, in bode ali umrl ali pa ne bode več k pameti prišel.

— (Živinska kuga.) Uradna „L. Z.“ od 10. jun. izjavlja, da v mestu Črnomelj nij več živinske kuge, da je pa vendar še na Hrvaškem, torej je črnomeljski okraj še vedno zaprt in semujev ne sme biti v njem. Na druge semuje se ne sme hrvaška živina goniti, domača pa le z živinskim posom ali potnim listom. (Primeri naš dopis iz Črnomlja.)

Razne vesti.

* (Toplice.) Začenja čas toplic. Stre-mayr zdravi v Krapini svoj revmatizem, naš Bleiweis je šel v Bled zdraviti oči. V Bled namerava še več znanih Slovencev iti. V Slatino ide baje i letos Strosmajer in več hrvaških znamenitih ljudi.

* (Cesarjev pohod v norišnici.) Cesar je ponedeljek popoldne obiskal nižje-avstrijsko norišnico. Naprvo je ogledal razložbo del, ki so jih norci naredili, potem pa se je dal peljati skozi stanice, v katerih ti bolni na duhu prebivajo. Gojencem se je to poprej uže povedalo, in ko so zagledali cesarja, so ga hoteli vsak na svoj način spodobno počastiti. Eni so mu poljubovali noge, drugi roke, tretji so zopet na kolena ali na obraz padali prednj, še drugi so na vso moč „vivali“ vpili. Štirje bolniki so podali cesarju prošnje, katere je ta prijazno sprejel. V eni teh prošnj prosijo vladarja, naj vegetarijanizem vzame v svoje največje varstvo. Obiskal je tudi slikarja Kratkega, ki je ravno prav nekaj pisal. Ko Kratki zagleda cesarja, vstane ter začne nerazumljive besede govoriti. A cesar ga spodbuja, naj le napreje pivo. Ena norica se je predstavila cesarju kot saksonska kraljica, in je hotela spremiti ga, kar so jej zdravniki komaj ubranili.

* (Oblaki) so se te dni utrgali na več krajih zgornjega Štajerskega in povodnje napravili.

* (Rodovitnost.) V Osjeku je neka bogata gospa pred nekaterimi dnevi postala mati 22. otroka. Mati je zdrava in močna, od otrok jih pa samo 11 živi.

* (Redka velikodušnost.) Avstrijski agent v Carigradu, Nikolić, katerega je ne davno iz sovraštva nekdo zavrato ustrelil, je v svoji zadnji oporeki volil sorodnikom morilca, ako bi sodnija tega na smrt ali na vse življenje v ječo obsodila, petsto turških funtov (v našem denarju več tisoč goldinarjev). Policija pa morilca dozdej nij še dobila.

* (Dvojni samoumor.) Med Bernom in Adamstalom na Moravskem je te dni 19 let stara dekle z malim otrokom, ki ga je nesla v naročji, vlegla se na železniške tire, ko je ravno vlak imel pridrdati. Voditelj mašine je videl, kaj se ima zgoditi, vstavil je vlak, a nij ga mogel vstaviti, ker svet tam preveč visi. Ko se je vlak ustavil, so dobili tam strašno raztrgana trupla matere in otroka. Uzrok dvojnega samomora je neznan. Tudi ime dekleta nij znano.

* (Morski pes.) „Primorac“ pripoveduje, da je te dni v mreže kraljeviških ribčev zamotal se velikanski morski pes, kakoršnega še v onih vodah, kjer teh živali navadno nij, še nijso nikdar videli. Ribči so mreže pritegnili, a zver jih je pretgala ter pobegnila. Reški morski urad je obljubil veliko talijo onemu, ki to pošast ujame, zato nij čuda da je ribči vedno čakajo. Izkušeni možje pravijo, da je uže kakih dvajset dni v tamošnjih vodah, in da se, v strah onim, ki se kopajo, zdaj tu zdaj tam prikaže.

* (Krota štiri leta v želodci.) Iz Esantova se piše sledeči zdravniški čudež: Neka tamošnja kmetica pride zadnjo jesen k tamošnjemu zdravniku Nengebauerju ter mu toži, da je pred štirimi leti, ko je vodo pila, eno kroto požrla z vodo vred. Tudi jo trdila, da sliši vsako jutro kroto v želodci kvakati. Zdravnik jo pomiri ter jej reče, naj spomlad zopet pride. Pred malo dnevi pak pride žena zopet ter pravi, da mora umreti, ako se jej ne pomaga. Zdravnik obdrži kmetico pri sebi ter jej da drugi dan nekaj, po čemer je začela debelo pljuvati, pri čemer je prišla zares rujava pod trebuhom rumena krota na dan. Od tistega časa se bolnica dobro počuti.

Tujci.

10. junija:

Evropa: Vilher iz Gradca. — Gruden P. iz Jelčevrha. — Rihar iz Idrije. — Mayer, trgovec z Dunaja.

Pri Slonu: Waljavec iz Bistrice. — Philipovich, uradnik, Kapler, Poch, T. A., Berli, Monte iz Trsta. — Penza iz Mokronoga. — Ghezo Johan iz Trsta.

Pri Mallči: Weiss, Csander, Sotelsšek z Dunaja. — Schwarzel, major iz Gradca. — Jaega iz Württenberga. — Engelmann iz Bremen. — Br. Gagen iz Mokric.

Pri Zamorci: Rohman, inženier iz Trsta.

Postano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieriè du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescieriè du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezn v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurju in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale: Spričevalo št. 73.877.

Veliki Varadin, 28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescieriè. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaji čudeže storilo, zaradi česar te zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescieriè me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsah odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšje priporočiti.

Florijan Köller,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečajski kot meso, prihrani Revalescieriè pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieriè-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieriè-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberzameyr, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moriš, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjin.

Tržne cene

v Ljubljani 10. junija t. l.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — reš 5 gl. 10 kr.; — ječmen 4 gl. 50 kr.; — oves 3 gl. 40 kr.; — ajda 5 gl. — kr.; — pros 5 gl. 50 kr.; — koruza 5 gl. 40 kr.; — krompir 3 gl. 60 kr.; — fižol 7 gl. 20 kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 29 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gld. — kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 6 gld. 40 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Dunajska borza 10. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	45
1860 drž. posojilo	107	50
Akcije narodne banke	987	—
Kreditne akcije	217	75
London	111	65
Napol.	8	94
C. k. cekini	—	—
Srebro	105	75

Najnovije slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8°

se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Gionini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“. (148—2)